

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
5222-07

meddelad i Stockholm den 19 februari 2008

KLAGANDE

Torsby kommun
685 80 Torsby

MOTPART

Skolverket
106 20 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrättens i Stockholm dom den 27 juli 2007 i mål nr 5037-07
(bilaga)

SAKEN

Fråga om motpart till kommun i mål om bidrag till friskola

YRKANDE M.M.

Torsby kommun (kommunen) yrkar att kammarrättens dom upphävs. Kommunen anför att rättsläget måste klarläggas i fråga om hur uttrycket ”påtagliga negativa följder” för skolväsendet i den kommun där friskolan är belägen ska tolkas och tillämpas.

Skolverket har i yttrande anført bl.a. följande. I propositionen ”Fristående skolor” (prop. 1995/96:200 s. 46) slås fast att det ”ankommer på Skolverket att göra en helhetsbedömning av följderna för skolväsendet i

kommunen och att därvid inte endast se till de ekonomiska konsekvenserna”. Skolverket gör den sammantagna bedömningen av hur intresset av att det finns tillgång till fristående skolor ska vägas mot kommunens intresse av att inte betungas med ökade kostnader för skolverksamheten. Kommunen har utöver att vara företrädare för det allmänna även ett eget intresse i dessa avgöranden som kan jämföras med ett enskilt intresse. Om Skolverket inte längre skulle inta partsställning i dessa ärenden, skulle följderna bli att det allmänna intresse inte kommer att beaktas fullt ut såsom lagstiftaren har avsett. Till detta kommer också den olägenheten av praktisk natur att partsställningen i domstol blir beroende av hur Skolverket beslutar i sakfrågan. En strikt tolkning av bestämmelsen i 7 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291) enligt dess ordalydelse ger stöd för standpunkten att det endast är friskoleföreningen som kan vara motpart till kommunen i målet. En tolkning med utgångspunkt i ändamålet att ta till vara det allmänna intresse kan dock leda fram till att kommunen inte i tillräcklig grad kan anses representera allmänintresset. Av det skälet har Skolverket ett legitimt och beaktansvärt partsintresse i målet.

Regeringsrätten beslutade den 10 september 2007 att interimistiskt förordna att Skolverkets beslut den 20 december 2006 om godkännande av och rätt till bidrag för en fristående förskoleklass och fristående grundskola i Torsby kommun ska gälla intill dess att Regeringsrätten avgör målet eller beslutar annat.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Transtrands skola, ideell förening (föreningen), ansökte hos Skolverket om tillstånd att få starta förskola och grundskola. Skolverket godkände fristående förskoleklass och grundskola och förklarade att föreningen hade rätt till kommunalt bidrag. Torsby kommun överklagade Skolverkets beslut i fråga om rätten till bidrag. Länsrätten och kammarrätten behandlade enbart Skolverket som kommunens motpart vid handläggningen av målet.

Den fråga som är aktuell för Regeringsrätten att pröva hänför sig till partsställningen i målet i underinstanserna. Regeringsrätten gör i den frågan följande bedömning.

Föreningen initierade ärendet som sökande hos Skolverket och har därför ett berättigat intresse av domstolarnas avgöranden med anledning av

kommunens överklagande av verkets beslut. Enligt Regeringsrättens mening kan föreningen på grund härav inte uteslutas från att som part få delta i processen. Underinstanserna borde därför ha behandlat föreningen som motpart till kommunen.

I 7 a § första stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) anges att, om en enskild överklagar en förvaltningsmyndighets beslut, den myndighet som först beslutade i saken ska vara den enskildes motpart sedan handlingarna i ärendet överlämnats till domstolen. Eftersom kommunen som huvudman för förskoleklassen och grundskolan tillgodoser det allmänna intresset av att skolväsendet fungerar inom kommunen har kommunen i den nu aktuella situationen inte ställning som enskild. I ett sådant fall följer av bestämmelsen i förvaltningsprocesslagen och Regeringsrättens praxis att den beslutande myndigheten inte får ställning som part i processen, se RÅ 2002 ref. 68. Skolverket borde således inte ha tagits upp som part i målet i underinstanserna.

Felen får anses vara av sådan art att målet ska visas åter till länsrätten för ny behandling i sak.

Regeringsrättens interimistiska förordnande avseende Skolverkets beslut bör även fortsättningsvis gälla.

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten upphäver kammarrättens och länsrättens domar och visar målet åter till länsrätten för ny behandling.

Regeringsrätten förordnar med stöd av 28 § förvaltningsprocesslagen att Skolverkets beslut den 20 december 2006 om godkännande av och rätt till bidrag för en fristående förskoleklass och fristående grundskola i

Torsby kommun ska gälla intill dess länsrätten avgör målet eller beslutar annat.

Sten Heckscher
Särskilt yttrande, se protokoll

Carina Stävberg

Peter Kindlund

Anna-Karin Lundin

Henrik Jermsten

Marie Olsson
Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avdelning I
Föredraget 2008-01-09